

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑ

ΑΡΙΘΜ. 22.

Τόμος Α'.

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, ἐτησίᾳ μόνον καὶ προπληρωτῇ:
Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 20 ἢ μάγκ. 16.

ΕΤΟΣ Α'.

τῇ 15/27. Νοεμβρίου 1885.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ,

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΠΕΝΤΕ, ΚΑΙ ΤΟ ΠΥΡ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΘΡΑΛΗΝ, ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΔΥΟ.*)

Νέον ἀγλὰν δῶρον ὀφείλουσιν αἱ Πιερίδες τῷ μουσολήπτῳ συγγραφεῖ τοῦ Παραβάτου καὶ τῆς Θεοδώρας, τὸν **ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ**. ἔχει δέ τι τὸ ἐξόχως ἐπίκαιρον ἢ ἐμφάνισις τοῦ ωραίου τούτου δράματος, καθ' ἣν στιγμὴν μετὰ μακραν περίοδον ληθάργου κατέλαβε πάντας πατριωτικὰς τὰς ὀργανισμοὺς, αὐτόματα δὲ στρέφονται τὰ βλέμματα τῶν γνωσκόντων τὴν πάτριον ἡμῶν ἱστορίαν πρὸς τὸν κλεινὸν ἐκείνον Αὐτοκράτορα, ὅστις πρῶτος, μετὰ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον ἤγαγε τὰ τροπαιοῦχα ἑλληνικὰ ὅπλα μέχρι τοῦ βάθους τῆς

Ἀσίας, καὶ ἀφοῦ ἐπόρθησε τὴν κλεινὴν τῶν Περσῶν πρωτεύουσαν Δασταγέρδ, ἀφοῦ ἀνέσκαψε τὴν πατρίδα τοῦ Ζωροάστρου Θαβαρμαῖς, ἀφοῦ ἐπήνεγκε τὸν θανάσιμον κτύπον εἰς τὸ ἀρχαῖον κράτος τῶν Σασσανιδῶν, ἀνέκτησε τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως ἡμῶν σύμβολον, ὑπὸ τοῦ Σαρβάρου ἀρπαγόν, καὶ ἀνεστήλωσεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ.

Τοιαύτη ἡ θεσπεσία ὄντως εἰκὼν, ἣν ὁ συγγραφεὺς εὗρεν „ἐγκεχωσμένην ἐν ταῖς εὐρωπαικῶν δέλτοις τῶν Βυζαντινῶν χρονογράφων“ καὶ ἣν, ἀναστήσας ἐκεῖθεν, περιέβαλε δια τῶν ζωηρῶν καὶ ἐξόχως δραματικῶν ἐκείνων χρωμάτων, ἅτινα χαρακτηρίζουσι πάντα τὰ προηγούμενα αὐτοῦ ἔργα. Περί τῆς κυρίως πλοκῆς οὐδὲν λέγομεν, καθ' ὅσον οὐδεὶς βεβαίως ὁ μὴ ἀναγνώσων τὸ δρᾶμα τοῦτο, ἀναφερόμεν δ' ἀπλῶς ὅτι ἀπορρεῖ αὕτη ἐκ τοῦ

*) Σ. Σ. Κ. Ἐλλόγιμος φίλος ἀπέστειλεν ἡμῖν τὴν ἀνωτέρω βραχεῖαν διατριβὴν περὶ τῶν δύο νέων φιλολογικῶν προΐόντων, ὧν τὴν ἐκδοσὶν ἀνηγγέλαμεν διὰ τῆς Κλειῶς. Εὐχαρίστως δημοσιεύοντες αὐτήν, συνοδεύομεν τὴν παρατιθεμένην ἐνδιαφέρουσαν σσηνὴν καὶ διὰ τινων πρωτοτύπων εἰκόνων ἐκ τῶν πολλῶν, ὅσαι κοσμοῦσι τὸ πολυτελέστατον βιβλίον τοῦ κ. Κλέωνος Ραγκαβῆ.

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Α'.

παραφόρου ἔρωτος τοῦ Ἡρακλείου πρὸς τὴν ἰδίαν ἀνεψίαν Μαρτίαν, ὅστις κατέληξεν εἰς τὸν ἀθέμιτον γάμον, ἐξ οὗ ἐπήγασαν πάντα τὰ ἐπακολουθήσαντα δεινὰ καὶ τὰ ποικίλλοντα τὸ ἔργον ὑψίστως δραματικὰ ἐπεισόδια. Ἀντὶ δὲ πάσης περαιτέρω ἀναπτύξεως προτιμῶμεν τὴν παράθεσιν μιᾶς τῶν ὠραιότερων τοῦ δράματος σκηνῶν, τῆς παριστώσης τὴν συνέντευξιν μεταξὺ τοῦ κόμητος Ἀθαλαρίχου, Πρεσβευτοῦ τῶν ἐν Βυζαντίῳ πολιορκουμένων, καὶ τοῦ Χαγάνου τῶν Ἀβάρων, ὅστις ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Περσῶν εἶχε περιβάλει διὰ στεφάνης πυρὸς καὶ σιδήρου τὴν κλεινὴν πρωτεύουσάν. Ἐπειδὴ δὲ ἱκριβῶς ἐν τῇ σκηνῇ ταύτῃ καθίστανται κατὰ δηλοὶ τολμηροὶ τινες νεωτερισμοί, εἰς οὓς, ὑπὸ τὴν ἔσποιν τῆς γλώσσης, μετ' ἀπαραιμίλλου ἐπιτυχίας προέβη ὁ συγγραφεύς, παραθέτομεν ὧδε ὅσα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν τῷ προοιμίῳ λέγονται, τα ἐξῆς:

„Περὶ τῆς γλώσσης μία μόνη ἐπιβάλλεται ἡμῖν παρατήρησις, καθ' ὅσον μετεχειρίσθημεν καὶ αὖθις τὴν τῶν προτέρων ἡμῶν ἔργων, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι διὰ τὰς σκηνάς, ἐν αἷς ὁμιλοῦσιν εἰς τὸν πεζὸν λόγον πρόσωπα τοῦ λαοῦ, παρεδέχθημεν ὕφος κατὰ τι ταπεινότερον. Διετηρήσαμεν μάλιστα καὶ κλίμακα σταθερῶν ἀποχρώσεων δι' ἕκαστον πρόσωπον κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν, εἰς τὴν ἀνήκει. Οὕτως, ἐν ᾧ οἱ μεγιστᾶνες μεταχειρίζονται τὴν καθαρεύουσαν ἐκείνην, ἥς τυγχάνομεν θερμοὶ θιασῶται, ὁ Ἑλπίδιος καὶ Βούσας, ἄστοι τοῦ Βυζαντίου ἀργότερον στρατολογηθέντες, ἴστανται μίαν βαθμίδα κατωτέρω, μετ' αὐτοὺς ἔρχονται οἱ κοινοὶ στρατιῶται Σεισμός καὶ Σαπφίρης, καὶ τέλος ἡ Λεοντώ καὶ Γορδία, αἵτινες ὁμιλοῦσι τὴν χυδαίαν, ἀλλὰ μετ' ἀποφυγῆς τῶν βαναυσοτέρων ἐν αὐτῇ στοιχείων. Ἐν ταῖς σκηναῖς ταύταις ἐπομένως ἀναφαίνονται καὶ αὖθις ἐνιαχοῦ τὰ μόρια ἐκεῖνα, τὸ κά, τὸ θά, καὶ τὸ δέν, μετὰ τῶν λοιπῶν χυδαϊσμῶν, ὧν τὴν ὀλοσχερῇ ἀποσκοράκισιν ἐπεζητήσαμεν ἐν τοῖς λοιποῖς ἡμῶν ἔργοις. Τοῦτο οὐδόλως λανθάνει ἡμᾶς ὅτι ἐστὶ μερικὴ τις παλιμβουλία, ἀλλὰ πταίει τῆς γλώσσης ἡ κατάστασις. Βεβαίως ἡ ἐντελής τοῦ ὕφους σταθερότης ἐστὶν ἐπιζήλον ἀγαθόν, καὶ ἀπεδείξαμεν, καθ' ὃ φρονοῦμεν, ὅτι δι' ἐνδελεχοῦς ἐπιμελείας ἐπιτυγχάνεται αὕτη. Ἀλλ' εἰς τὸ στόμα προσώπων, ἀνηκόντων εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, ἀποβαίνει τὸ ὕφος τοῦτο βεβιασμένον, ὅση καὶ ἂν καταβληθῇ περὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ προσπάθεια, καὶ διὰ τοῦτο ἐφάνη ἡμῖν ἀπαραίτητος μείζων τις ἐλευθερία, ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον διατελοῦμεν γλωσσικῶς εἰς τὴν παρούσαν χαώδη κατάστασιν, ὅπως διὰ τῆς ἐλαστικότητος ταύτης καὶ ποικιλίας ἀποβῇ ἡ σκηνὴ ἔτι μᾶλλον τὸ πιστὸν κάτοπτρον τοῦ πραγματικοῦ βίου.“

„Πλὴν δὲ τούτου προέβημεν καὶ εἰς ἕτερον τολμηρότερον νεωτερισμόν. Προαιώνιος τυγχάνει ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀσίας πάλῃ, οἱ δὲ Τοῦρκοὶ εἰσιν ἀπλοῖ διάδοχοι τῶν Ἀράβων, ὡς οὗτοι ὑπῆρξαν διάδοχοι τῶν Περσῶν. Μεταβληθέντων τῶν ὀνομάτων καὶ οὐχὶ τῶν πραγμάτων, αἱ σχέσεις τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ πρὸς τοὺς Κυριαρχοὺς εἰσὶν ὅπως ἡ συνέχεια τῶν σχέσεων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους πρὸς τοὺς μεγάλους Βασιλεῖς. Ἐκ τῆς συναφείας ταύτης κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας προέκυψε διάλεκτος, ἥτις, ὁμιλουμένη ὑπὸ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἰδίως Ἑλλήνων, περιεῖχε πλείστας ὅσας Περσικὰς λέξεις. Καὶ ἀπωλέσθησαν μὲν αὗται, πλὴν ὀλιγίστων, ὡς παρασάγγης, ἀκινάκης, ἀλλ' ἀντικατέστησαν αὐτὰς ἰσάριθμοι Τουρκικαί, αἵτινες τυγχάνουσι παρ' ἡμῖν κοινῶς καταληπταί. Οὕτως τούτων ἐχόντων, δια τοὺς ἐν τῷ δράματι ἡμῶν Πέρσας παρεδέχθημεν

τὴν ἀνατολικὴν ἐκείνην διάλεκτον, ἥτις, γνωστὸς παράγων τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, χορηγεῖ ὅλως ἰδιάζουσαν ζωτικότητα εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα. Νομίζομεν δὲ ὅτι τὸ τοιοῦτον ὕφος, ἐφαρμοζόμενον μάλιστα εἰς τοὺς ἰάμβους, παρέχει τι τὸ ἀκραιφνὲς κωμικὸν εἰς τὰς εὐτραπέλους τοῦ δράματος σκηνάς.“

„Ἐν δὲ τῇ μικρᾷ κωμῳδίᾳ, ἥτις ἐπακολουθεῖ τὸ δράμα, ἐγκατελείφθη κατ' ἀνάγκην ὅλως τὸ ὑψηλὸν ὕφος, ὅπερ φυσικὸν ἐν τῇ ποιήσει καὶ τῷ ἐπιμελετημένῳ πεζῷ λόγῳ, ἀποβαίνει ἀνεφάρμοστον ἐν τῷ συνήθει διαλόγῳ. Ἐν ᾧ μικρὸν πλέον διαφέρουσιν αἱ Ἀθηναῖκα ἀιδουσαι τῶν Παρισιανῶν, ἢ ἐν αὐταῖς ὁμιλουμένη διάλεκτος (patois) ἐστὶν εἰσέτι ἡ τῶν τριόδων, καὶ φαίνεται παρ' ἡμῖν ἀτελῶς ἐφαρμοζόμενον τὸ ῥήτῳ, ὅτι ὁ ἄριστος τοῦ πολιτισμοῦ καθρέπτης ἐστὶν ἡ γλῶσσα. Ὅρωντες ὅμως τὰς καταπληκτικὰς τῆς γραφομένης προόδου, τρέφομεν τὴν ἐδράϊαν πεποιθήσιν ὅτι ἐπίκειται καὶ τῆς λαλουμένης ἡ ἐξευγένισις. Τὴν λαλουμένην ταύτην ἀπεμιμήθημεν ἐπακριβῶς ἐν τῷ διαλόγῳ τῶν δευτερευόντων τῆς κωμωδίας ἡμῶν προσώπων, ἐνδυμηθέντες τὴν Σπαρτιατικὴν μέθοδον τῶν μεθύνωντων Εἰλώτων. Διὰ πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἐπεδιώξαμεν κατ' ἀντιπαράθεσιν τὴν ἐφικτὴν τῆς φράσεως ἐξευγένισιν, καὶ λογιζόμεθα εὐτυχεῖς εἶναι εὐρεθῆναι τὸ κρᾶμα, εἰς ὃ κατελήξαμεν, οὐχὶ λίαν βεβιασμένον διὰ τὴν σκηνὴν, ἀναγνωρίζοντες πληρέστατα τὴν μεγίστην τοῦ ἐγχειρήματος δυσχέρειαν. Ὁ ἐν τῷ σκοτεινῷ τούτῳ πελάγει τῶν ποικίλων γλωσσικῶν συντριμμάτων πλέων, διέρχεται ἀνὰ πᾶσαν φράσιν καὶ λέξιν μεταξὺ τοῦ ταπεινοῦ καὶ τοῦ ἐξεζητημένου, ἀληθῶν συμπληγᾶδων, αἳ ὀλίγοι διεκφεύγουσιν ἀσινεῖς.“

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ σκηνή:

ΜΕΡΟΣ Α.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκηνῆς τοῦ Χαγάνου, βαρβάρως πολυτελές, ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἀβάρων πρὸ τοῦ Βυζαντίου. Ὁ ΧΑΓΑΝΟΣ κάθηται ἐπὶ θρόνῳ κεκαλυμμένου διὰ λεοντῆς. Παρ' αὐτὸν ἕτερος θρόνος χαμηλότερος. Ὁ ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ ὄρθιος συνομιλεῖ μετὰ τοῦ ΧΑΓΑΝΟΥ. Δεξιῶς μεγιστᾶνες Ἀβάρες, καὶ ἀριστερῶς ἡ ἀκολουθία τοῦ Γουσδανάσπα. Ἀργότερον ὁ ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ μετ' ὄλλων ἀξιωματικῶν.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Καὶ λέγεις, Γουσδανάσπα, ὅτι πάντοτε τοὺς Ἑλληνας εὐκόλως ἐνίκησατε;

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Τ' ἀσκέρι, Σάχ Χαγάνε, γύρα φέραμε στὰ βιλαέτια ὅλα τῶν Χριστιανῶν. Σὰν τὰ τσακάλια τὴν ἡμέρα κρύπτονται, καὶ σκούζουν ὅλη νύκτα — Κύριε ἐλέησον.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Ὀλίγη ἔσται τότε καὶ τῆς πόλεως ἡ ἄμυνα, βεβαία ἡ ἐκπόρθησις.

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Δικό σου εἶνε τὸ Σταμπούλ, ἐφέντι μου, μόν' κάνε ζεῦκι καὶ στὸ γλέντι ρίξε το, δικό σου καὶ δικό μας.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Τέλος ἐφθασεν ἡ ὥρα σου, ὦ πόλις ὑπερφίαλε, τῆς οἰκουμένης ἀλαζῶν πρωτεύουσα.

Ἐγχεῖω μῖσος κατὰ σοῦ καὶ ἄσπονδον
ἐκδίκησιν. Τοσάκις σ' ἐπλησίασα
ἀλλ' ἀγερώχως ἐκ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν
σὺ ἐθεώρεις τὸν κλεινὸν κατακτητὴν
τῆς δύσεως. Νῦν μάθε τὴν ἀξίαν μου
καὶ εἰς σωροὺς αἰθάλης μεταβλήθητι.
Με ἀπεκάλεις ἀτασθαλὸς βάρβαρον,
ἀλλ' ἤδη πέδας ἐκ σιδήρου καὶ πυρὸς
σοὶ περιβάλλω, δούλη ἐπαφρόδιτε,
καὶ εἰς τὰ γόνατά μου καταρρίπτω σε.

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Ἔτσι ποῦ νάχης τὸ χατήρι τοῦ Ὀρμούζ,
ποῦ νὰ χαρῆς τὰ νειάτα καὶ τὰ γένεια σου,
γιαχνὶ κοπανισμένο κάμε τοὺς Γραικοὺς,
γιὰ νὰ σουρώσῃ ἡ μεγάλη μύτη τους.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Καὶ σὺ αὐτοὺς δικαίως ἀπεχθάνεσαι.

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Ποιο συχαμένο γένος ἔχει ὁ ντουνιάς;
Στὸ ἄτ-μεϊδάνι μέρα νύκτα παίζουνε,
ὅλα τὰ ξέρουν, ὅλα τὰ χαλεύουνε,
ὁ μπεχλιβάνης Ζωροάστρης κρίνεται,
καὶ τ' ἄλλ' ἀσκέρια φαρασιοῦ σαρώματα,
μ' ἂν τοὺς σκαλίσῃς λίγο τύφλα ν' ἄχουνε.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Ὁ Σάρβαρος βεβαίαν τὴν ἀντίληψιν
ὑπόσχεται;

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Σὺ στείλε τὰ κῆκια σου,
καὶ ὅλοι σὰν τοὺς λύκους θὰ χουμίζουμε.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Οἱ Σλαῦοι διοικοῦσι τὰ μονόξυλα.
Ἀνέλαβον ἐκεῖνοι τὴν μεταφοράν.
Ἔσμεν καθ' ὅλα ἐπομένως σύμφωνοι.
Τὰ δύο τρίτα τῶν ἐκκλησιῶν ἐμὰ
καὶ τῶν παρθένων, τὰ λοιπὰ ὑμέτερα.

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Καμήλαις, Σάχ Χαγάνε, δὲν γεννήθηκαν
νὰ κουβαλήσουν τέτοιο κόσμο πλάττικο.
Ὅταν θυμοῦμαι, τζάνουμ, πῶς θὰ σύρουμε
ἀπ' τῆς χρυσαῖς πλεξίδες τῆς γκιουζελ χανούμ,
μόλις ὀρθὸς κρατιοῦμαι στῆς ἀρίδαις μου,
καὶ τρέμει σὰν τὸ φύλλο τὸ πηγοῦνί μου.
(Ἀντηχοῦσιν ἐκτὸς τῆς σκηνῆς σαλπισμοί, καὶ θόρυβος δορῶτων κρουομένων
ἐπὶ τῶν ἀσπίδων.)

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Ἴδου οἱ πρέσβεις τῶν Ἑλλήνων. Κάθησον
ἐγγὺς μου, ἐν ᾧ οὔτοι μένουσιν ὄρβοι
καὶ ἀσκεπεῖς ὡς δούλοι. Ἄν ἀμαχητί
παραδοθῶσι, τὴν ζωὴν χαρίζομεν
εἰς βρέφη καὶ πρεσβύτας, ἄλλως αὐρίον
τὴν πόλιν ἐξ ἐφόδου κυριεύομεν,
καὶ πάντας ἀμειλίκτως κατασφάζομεν.
(Εἰσέρχεται ὁ Ἀθαλάριχος ὑπὸ ἐτέρων ἀξιωματικῶν ἀκολουθούμενος καὶ
προσνεύει ὑπερφάνως. Οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν μένουσι παρὰ τὴν εἴσοδον.)

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

Ἐκ μέρους τοῦ Μαγίστρου ἔρχομαι πρὸς σέ,
Χαγάνε τῶν Ἀβάρων. Οὕτω σέβεσαι
τοὺς ὄρκους σου, ἢ ὅλως ἐλησμώνησας
τὰ πάντα ὅσα μεθ' ἡμῶν ὑπέγραψας,
καὶ τοὺς ἀφθόνους θησαυροὺς, οὐς ἔλαβες;
Τὸ δίκαιον τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον
πῶς οὕτως αὖθις ἀθετῶν, ἐπέρχεσαι,
ὡς λαῖλαψ λαοφθόρος καὶ ἀνάθεκτος,
τὰς ἐπαρχίας δια τί λυμαίνεσαι
τοῦ Κράτους τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀτάσθαλος
τὰ τεῖχη πῶς ὑβρίζεις τὰ περίπυστα
τοῦ Βυζαντίου;

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Πνέστε τὰ λοισθία
καὶ κομπορρημονεῖτε; Καθυπέταξε
τὸ γένος τῶν Ἀβάρων ἤδη ἅπασαν
τὴν δυσμικὴν Εὐρώπην. Ἔχει σύνορα
τοὺς πάγους τῆς Σκυθίας καὶ τὰ ὕδατα
τοῦ διαγοῦς Ἀδρία. Τρέμει πρὸ αὐτοῦ
ἡ κοσμοκράτωρ Ῥώμη, καὶ ἀγέρωχον
κομπάζει ἔτι μόνον τὸ Βυζάντιον.
Τοὺς μαχητάς μου πρὸ αὐτοῦ ὠδήγησα
πολλάκις, ἀλλ' ἐκάμφθην ἐκ δεήσεων,
καὶ ἀρκεσθεῖς εἰς δῶρα εὐτελεῖ τινα,
προσκαίρως παρητήθην τῆς ἀλώσεως.
Εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τούτῳ δείξατε,
καὶ πρόθυμοι τὰς πύλας νῦν ἀνοίξατε.
Γενναιοφρόνως τὴν ζωὴν δωρῶ ὑμῖν.
Λαβόντες σάγιν καὶ χιτῶνα ἕκαστος
εἰς τὴν Ἀσίαν παρευθὺς ἀπέλθετε·
ἀλλ' ἄφετε τὴν πόλιν πᾶσαν εἰς ἐμέ
μεθ' ὅλων ὅσα περιέχει. Ἄγετε.
Σιγίλλιν γράφω τότε εἰς τὸν Σάρβαρον,
τὸν σύμμαχόν μου, ὅπως μὴ τι πάθῃτε.

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

Ἀρέσκεσαι ὡς βλέπω, εἰς τὰ ὄνειρα,
πλὴν πρόσχε, διότι ἔχει ὄριον
καὶ ἡ μακροθυμία.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Σὺ τὰ βλέμματα
εἰς τὰς εὐρείας πεδιάδας πλάνησθον,
καὶ ἴδε τὴν στεφάνην, δι' ἧς ἐζῶσα
τὰ ἐτοιμόρροπά σου προτειγίσματα.
Ἡ σωτηρία δι' ὑμᾶς ἀδύνατος
καὶ ἂν μεταβληθῇτε εἰς γοργοὺς ἰχθῦς
ἐν τῷ ἀφρώδει πόντῳ ἢ διέλθῃτε
ὡς ὄρνεις τοὺς αἰθέρας ταχυσίτεροι.

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

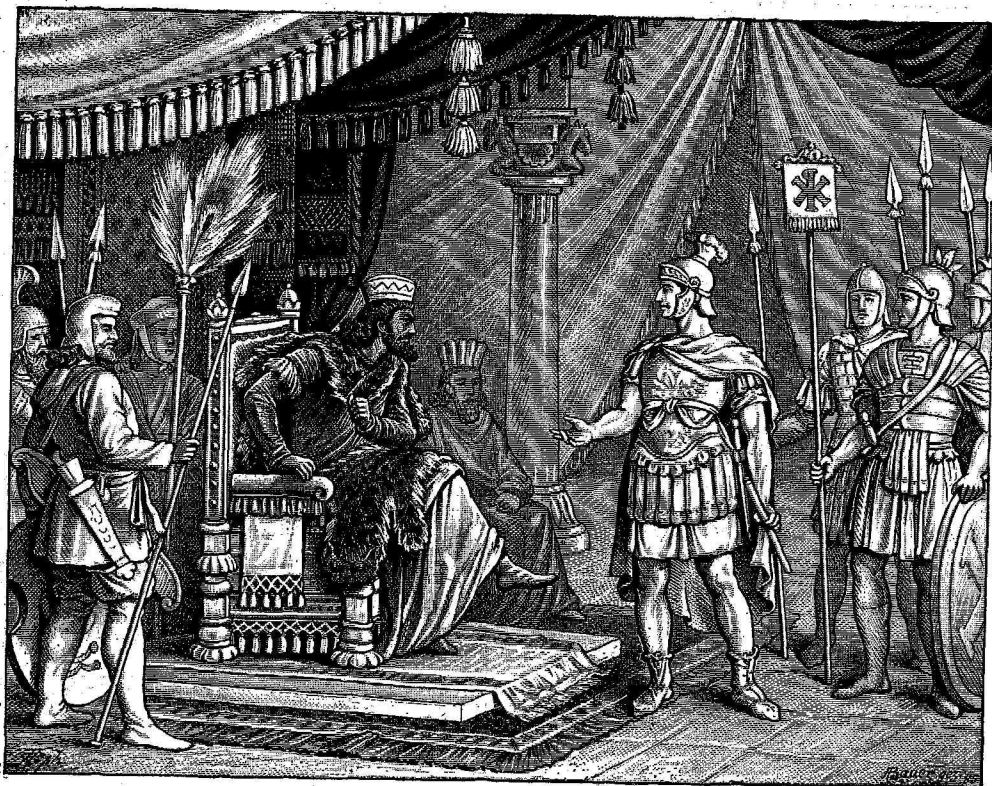
Ἡμεῖς εἰς αἶμα μόνον βαπτιζόμεθα,
καὶ εἰς τῆς νίκης τὰ πτερὰ φερόμεθα.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Πλὴν τῶν ἀπροσμάχτων μυριάδων μου,
καὶ Πέρσας τρισχιλίους διὰ Πρέσβειων
μοὶ πέμπει ὁ πιστὸς μου φίλος Σάρβαρος,
ὡς βλέπετε.

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΜΑΡΤΙΝΑ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ ΠΑΡΑ Τῷ ΧΑΓΑΝῶ ΤΩΝ ΑΒΑΡΩΝ.

Η ΜΑΡΤΙΝΑ ΦΕΥΓΟΥΣΑ ΕΠΙ ΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ.

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

Ὅλιγον μὲ φοβίζουσιν
αἱ μυριάδες, αἱ τὴν χρεῖαν ἔχουσαι
τῶν χιλιάδων.

ΧΑΓΑΝΟΣ.

Σύνελθε, μαινόμενε.
Μὴ παροξύνῃς οὕτω τὸν πανίσχυρον,
μὴ τρομερὰ ἐπέλθῃ ἢ ἐκδίκησις.

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Τί τζαμπουνίζεις, μπρὲ γκριαοῦρι, μπουνταλᾶ;
Μὴ τὸν ἀκοῦς, Χαγάνε. Ἐξῶ βγάλε τον!
Γραικοὶ καὶ ψεῦσται μιᾶς μουντζούρας λέκιασμα.

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

Οὐδέποτε πρὸς δούλους ἀπειθύνομαι,
ἀλλ' ὁ Χαγάνος, ὅστις ἐπιτρέπει σοι
τὴν γλώσσαν ταύτην, μὲ ὑβρίζει διὰ σοῦ.

Ἀδύνατος ἐνταῦθα ἡ ἀντίστασις,
καὶ ὡς οἱ Πέρσαι οὗτοι βεβαιοῦσί με,
οἰκτρὰς ὑπέστη ἦττας ὁ Ἡράκλειος,
οὐδ' ἐξ αὐτοῦ ὑπάρχει δι' ὑμᾶς ἐλπίς.

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

Δεινῶς οἱ σύμμαχοί σου ἀπατωῶσί σε.
Ἐν μέσῃ τῇ Περσίᾳ ὁ Ἡράκλειος
εἰσδύς, δεκάκις κατετρόπωσεν αὐτούς,
ἀνέσκαψεν ἐκ βάθρων τὴν γενέθλιον
τοῦ Ζωροάστρου, ἀπειλεῖ τὸ Δασταγέρδ,
καὶ πρὸ μικροῦ ἀκόμη ἐξωλόθρευσε
παρὰ τὸν Σάρον τὴν τετάρτην στρατιάν,
ἧς ἀνεδείχθη Στρατηγὸς ὁ Σάρβαρος.

ΓΟΥΣΔΑΝΑΣΠΑΣ.

Ἀκοῦς τί λέει; Σφάζε τον, ἐφέντι μου,
Στὴ σοῦβλα βάλ' τον. Τὰ παῖδια κόψε του!

ΑΘΑΛΑΡΙΧΟΣ.

Πρὸς σέ, Χαγάνε, ἦλθον ὅπως ἴδωμεν
ἂν τῆς εἰρήνης δυνατὴ ἡ τήρησις.
Πλὴν βλέπω ἤδη ὅτι ὅλως μάταιοι
οἱ περαιτέρω λόγοι. Καταλείπω σε,
ἀλλ' ἄκουσον καὶ ταῦτα. Πρὶν ἀφήσω σοι
ὡς ἔρμαιον τοῦ κόσμου τὴν πρωτεύουσαν
ἐκατοντάκις προτιμῶ τὸν θάνατον.
Ἰππέων ἔχω χιλιάδας δώδεκα,

